

Jaargang 4,
nummer 3,
September
2024

ivn natuur
educatie
Rijssen Enter



Groen Natuurlijk

Van de Redactie

De Nieuwsbrief verschijnt vier keer per jaar:

maart, juni, september en december

Redactie Nieuwsbrief:

Joop Kamperman

Wim Baan

Redactieadres:

Karel Doormanstraat 52

7461 ET Rijssen

tel. 0548-654909

email: ivn.rijssenenter@gmail.com

Website:

<https://www.ivn.nl/afdeling/rijssen-enter/>

Bestuur IVN Rijssen - Enter:

Voorzitter: Wim Baan

Secretaris: Joop Kamperman

Penningmeester: Henk Ligterink

Leden:

Educatie: vacant

Lid: Wim Klein Nagelvoort

Ledenadministratie:

Joop Kamperman,

emailadres: ivn.rijssenenter@gmail.com

Het lidmaatschap van IVN Rijssen - Enter bedraagt per jaar: € 25,-

Donateurs betalen € 15,- (minimaal).

Rabobank: **NL50 RABO 0138 1887 50** tnv IVN Rijssen - Enter

Waar staat het IVN voor?

- Het IVN wil bijdragen aan een duurzame samenleving door mensen te betrekken bij natuur, milieu en landschap.
- Wij concentreren ons op de verhoging van de kwaliteit en de kwantiteit van de natuur.
- Het middel om dat te bereiken is natuureducatie en duurzaamheid.
- Hiervoor wordt samengewerkt binnen een landelijk netwerk van vrijwilligers en beroepskrachten.

Verslag Nachtzwaluwenexcursie 6 en 13 juli 2024

Zoals gebruikelijk organiseerde het IVN ook dit jaar weer een 2-tal Nachtzwaluwexcursies.

Op de eerste, de 6^e juli, waren er 6 deelnemers.

Ivm de harde wind hadden er een paar afgezegd, of was het toch de voetbalwedstrijd Nederland-Turkije?

Na uitleg op de parkeerplaats bij 'n Witten begaven we ons naar de locatie.

Omdat er al voorverkent was, vonden we de zwaluw gelijk, liggend op zijn favoriete tak.



Uiteraard was de telescoop mee, en kon iedereen de vogel bewonderen, en eenieder was dan ook helemaal onder de indruk om de vogel op de tak te zien liggen.



Hierna begaven we ons naar het punt waar we de vogel hoopten te horen en te zien vliegen.



En dat is gelukt. Toen het begon te schemeren hoorden we de eerste Nachtzwaluwen met hun typisch ratelend geluid.

En ja hoor, even later zagen we hem ook vliegen, op zijn eigen rare manier.

De 13^e juli waren er 10 deelnemers.

Ook zij genoten van de prachtige vogel en hebben deze ook zien vliegen op zijn aparte manier.

Voor het filmpje: zie onze website: <https://www.ivn.nl/afdeling/rijssen-enter/nieuws/verslag-nachtzwaluwenexcursie/>

Volgend jaar hopen we weer een aantal excursie te organiseren en deze prachtige vogel te gaan zien op zijn tak, maar vooral te zien vliegen.

Dat is elke keer weer een belevenis.



Wim Klein Nagelvoort, Herman Bruggink en Wim Baan



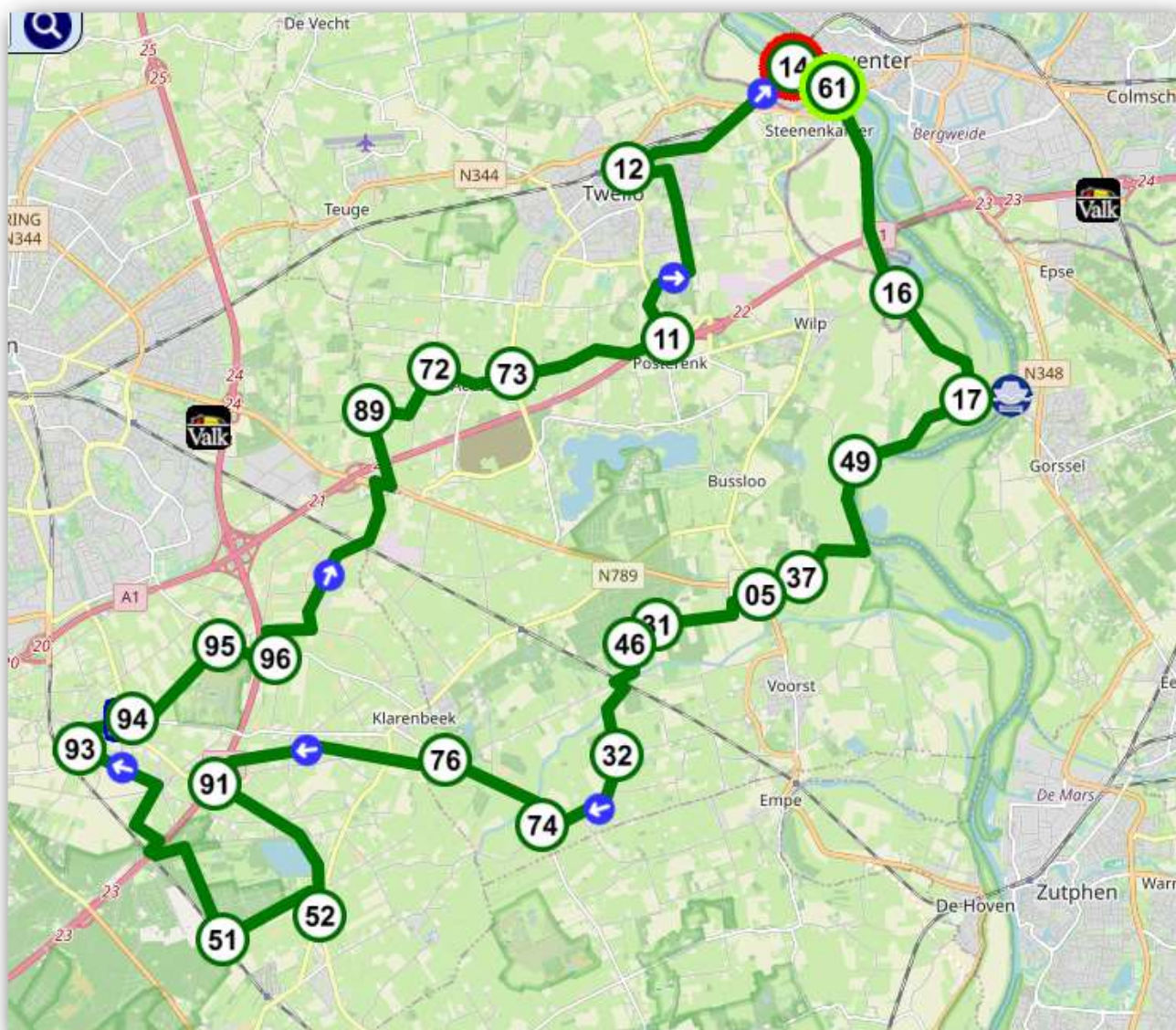
Gratis zoekkaart vlinders

Weet jij welke mooie vlinders er in jouw tuin te vinden zijn? Van 2 t/m 4 augustus is de Tuinvlindertelling. Tijdens de Tuinvlindertelling worden gegevens verzameld om te kijken hoe het met onze vlinders gaat en hoe we ze beter kunnen beschermen. Doe je mee? Gebruik onze [gratis Zoekkaart vlinders](https://www.ivn.nl/aanbod/groen-om-te-doen/leren-over-de-natuur/doe-tip-gratis-zoekkaart-vlinders/?utm_source=nieuwsbrief&utm_medium=email&utm_campaign=landelijk_mensennatuur_2024&utm_content=juli) om alvast te oefenen!

https://www.ivn.nl/aanbod/groen-om-te-doen/leren-over-de-natuur/doe-tip-gratis-zoekkaart-vlinders/?utm_source=nieuwsbrief&utm_medium=email&utm_campaign=landelijk_mensennatuur_2024&utm_content=juli

Fietsroute Deventer - Klarenbeek - Deventer 53 km

Deze route start in Deventer, bij knooppunt 14.



Start	61	3.3 km	16	2.1 km	17	2.1 km	49	2.6 km	37	0.8 km	05	1.8 km	31
0.5 km	46	2.0 km	32	1.8 km	74	1.9 km	76	3.7 km	91	2.8 km	52	2.1 km	51
4.9 km	93	1.0 km	94	1.8 km	95	0.9 km	96	5.4 km	89	1.5 km	72	1.3 km	73
2.5 km	11	3.9 km	12	2.7 km	14	Totaal 53.1 km							



Brussel: We moeten beter op de grutto passen

Miljoenenboetes dreigen vanuit Brussel als het kabinet geen maatregelen neemt om de weidevogels beter te beschermen. Nederland moet drassiger worden, stelt een expert.

HANS VAN SOEST

Het gaat al jaren slecht met de weidevogels in ons land. Zo is het aantal grutto's enorm teruggelopen. De Europese Commissie is donderdag een procedure begonnen tegen Nederland om het kabinet te dwingen extra maatregelen te nemen. Staatssecretaris Jean Rummenie (BBB, Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur) laat de Tweede Kamer weten snel met een plan te komen. Regeringspartij VVD is 'zeer bezorgd'. Alle Europese natuurrichtlijnen moeten worden uitgevoerd. „We krijgen een tik op de vingers,” stelt Kamerlid Thom van Campen.

Grondwaterstand

Extra maatregelen kunnen grote gevolgen hebben voor boeren. Zo is een van de mogelijke maatregelen de verhoging van het grondwaterpeil in weidegebied. Dat gaat ten koste van de opbrengst voor de boer. Regeringspartij BBB zit niet te wachten op zulke maatregelen. „Dan moet de boer gecompenseerd worden voor de gederfde inkomsten”, zegt Kamerlid Cor Pierik. Hij wijst erop dat door de klimaatverandering er vroeger moet worden geoogst en dat is slecht voor de weidevogels die dan broeden. „De meeste boeren willen echt wel wat doen voor de natuur. Maar de grootste bedreiging komt van vossen en steenmarters, die moeten wat ons betreft vaker worden afgeschoten.”

In het hoofdlijnenakkoord van de regeringscoalitie is 500 miljoen euro uitgetrokken voor boeren die zich ook inzetten voor de natuur. Het is de vraag of dat genoeg is. Ambtenaren in Brussel wijzen erop dat de Europese Commissie vindt dat het mes in de veestapel moet. Wanneer het plan van het kabinet na de zomer onvoldoende is, kan de Europese Commissie zelf maatregelen voorstellen. Ook kan die Nederland voor het Europees Hof dagen. Dat kan ons land miljoenenboetes opleggen. In Duitsland werd onlangs strengere mestwetgeving aangenomen om zo'n boete te voorkomen.

Ingrijpen

In Nederland is het nodige geprobeerd om weidevogels te helpen. De miljoenen aan subsidies hiervoor hebben weinig opgeleverd, concludeerde de Algemene Rekenkamer in 2021. In de twintig jaar daarvoor groeide de weidevogelsubsidie voor boeren van 4,2 miljoen euro in 2001 tot 33,4 miljoen in 2020. In diezelfde periode daalde het aantal broedparen grutto's van 60.000 tot 30.000. Inmiddels ligt dat aantal onder de 20.000.

Hoogleraar Theunis Piersma van onderzoekscentrum BirdEyes snapt wel waar dat door komt. Er zijn in Nederland weliswaar vogelreservaten waar grutto's nog broeden, maar die zijn klein en hebben te lijden onder overbemesting en het gebruik van pesticiden in omliggende gebieden. Ook worden veel eieren en jonge vogels opgegeten door roofvogels, vossen en katten.

Het enige wat volgens Piersma echt helpt, is ingrijpen in de landbouwsector. „Grutto's zijn moddervogels. In veel landbouwgebieden staat het grondwater te laag waardoor de grond verdroogt. De productie van gewassen wordt hoog gehouden met kunstmest en pesticiden. Daardoor hebben we minder insecten en minder vogels.”



Ingrijpen is volgens Piersma hard nodig. „Niet omdat we per se de grutto moeten redden, maar omdat we de boeren moeten redden. Het systeem waarin ze nu vastzitten is niet vol te houden. Ik ben bang voor een framing waarbij het belang van de grutto tegenover het 'algemeen' belang wordt gezet. Het is juist andersom: om de landbouw in Nederland een toekomst te geven, moet het duurzamer. En dan gaat het automatisch ook beter met de weidevogels. Grutto's wijzen de weg!"

Landbouworganisatie LTO wil niet reageren op de 'inbreukprocedure' van de Europese Commissie.

Hans van Soest



► Staatsbosbeheer is bezorgd over natuur



▲ Ron Blom van Staatsbosbeheer: „Deze velden zijn belangrijk voor het in stand houden en uitbreiden van dieren- en plantensoorten in dit gebied.” FOTO: WOUTER DE WILDE

‘Wat gooien we weg als we hier bouwen?’

Staatsbosbeheer werkte jarenlang aan de verbetering van de natuur op de Zunasche Heide en de Elsenerbeek. Er zijn miljoenen geïnvesteerd in het buitengebied. Maar nu zijn er vergoederde plannen voor zowel een zonnepark als een bedrijventerrein. Staatsbosbeheer maakt zich grote zorgen: wordt al het werk in de afgelopen jaren tenietgedaan?

Yvet Maassen

Zuna/Rijssen

De afgelopen jaren zijn er miljoenen euro's uitgegeven aan de verbetering van natuur. Verschillende overheden droegen financieel bij, waaronder de provincie Overijssel, het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN), het waterschap Vechtstromen en de Europese Unie.

Maar nu wordt er geld gestoken in onomkeerbare bouwplannen die de natuur nabij de Sallandse Heuvelrug schaden. „Wat gooien we weg als we hier bouwen?” vraagt Ron Blom van Staatsbosbeheer.

Ligtenbergerveld-Oost

De gemeente Rijssen-Holten wil pal naast de Elsenerbeek een nieuw bedrijventerrein aanleggen: Ligtenbergerveld-Oost. Staatsbosbeheer zei al dat deze locatie ongeschikt is. Daar komt voor de natuurbeheerder nu een nieuwe tegenslag bij. De provincie Overijssel maakte afgelopen

maand bekend dat ze toch grond beschikbaar stelt voor een zonnepark in Zuna.

De bouwplannen zijn slecht nieuws voor de beschermde diersoorten en planten. Zowel het zonnepark als het bedrijventerrein kunnen de waterhuishouding van het natuurgebied schaden. En wat in Zuna gebeurt heeft gevolgen voor de Sallandse Heuvelrug en De Borkeld. De natuurgebieden zijn met elkaar verbonden.

Voor de bouwplannen moeten de drassige grasvelden vol kwelwater worden drooggepompt. „Dan droogt de Elsenerbeek ook op”, zegt Blom. Bovendien zijn de bouwplannen een risico voor de waterkwaliteit in het gebied.

Het lijken simpele weilanden,

maar dat zijn ze niet. „Deze velden zijn belangrijk voor het in stand houden en uitbreiden van dieren- en plantensoorten in dit gebied”, aldus Blom. De werkzaamheden van de afgelopen jaren helpen. Het gebied is populair onder weidevogels. „En ik zag hier laatst de zeldzame kraanvogel broeden.”

Ontbrekende schakel

Een paar weken geleden in juli kocht Staatsbosbeheer de laatste ontbrekende schakel: een boerderij met omliggende grond, gelegen tussen de Borkeld en de Sallandse Heuvelrug. De omliggende weilanden zijn samen met de Zunasche Heide en de Elsenerbeek een ecologische schakel tussen de Sallandse Heuvelrug en de Borkeld.

Zonder de Zunasche weilanden verschaalt de natuur in deze twee beschermde Natura2000-gebieden. Dan is er niet genoeg ruimte voor de dieren en planten om te leven op de heide.

Blom benadrukt dat Staatsbosbeheer geen actiegroep is, maar een natuurbeheerder en zich vooral richt op het informeren van lokale bestuurders. Tot dusver bleek daar weinig animo voor. De grootste coalitiepartijen in de gemeente Rijssen-Holten sloegen een excursie af in het gebied. Staatsbosbeheer is in gesprek met de provincie en de gemeente Wierden over het zonnepark.



**Ik zag hier
laatst de zeldzame
kraanvogel broeden**

– Ron Blom, Staatsbosbeheer

Bijzondere bomen

Soms, tijdens een wandel- of fietstocht, kom je bijzondere bomen tegen. Nu is elke boom bijzonder, maar qua uiterlijk zijn er soms hele mooie bij.

Het leek ons leuk om eens een rubriek te beginnen waar leden/donateurs een foto kunnen plaatsen van een bijzondere boom die je onderweg bent tegen gekomen.

Daarom deze oproep: zie je tijdens een wandeling/fietstocht in de natuur of in je eigen omgeving? Maak er een foto van en stuur deze naar ons secretariaat. De foto wordt dan in een nieuwsbrief geplaatst. We zijn benieuwd.

Hieronder de start:



Deze prachtige esdoorn staat bij het kasteel het Nijenhuis in Heino.

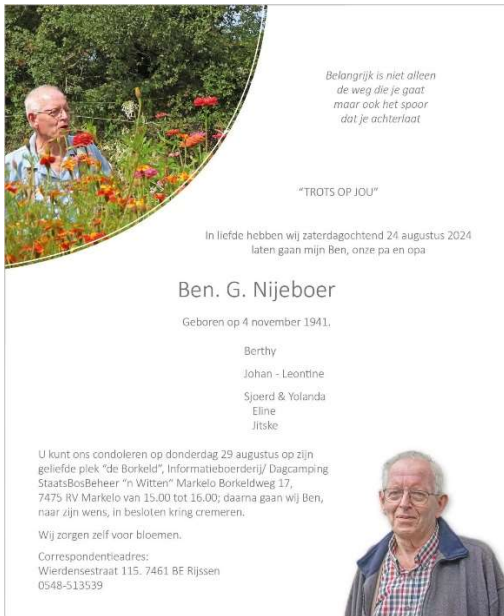
Aan de linkerzijde van de boom zie je een tak de grond in gaan en iets verder komt deze weer naar boven en ontstaan er een nieuwe boom/tak. Bijzonder om te zien.

En deze weten de meesten wel te vinden, nl langs de Ligtenbergerdijk in Rijssen.



Overleden

Werden we vorig jaar plots overvallen met het overlijden van ons bestuurslid Kees Wolffenbuttel, dit voorjaar was er weer een schok, nl het overlijden van ons gewaardeerd lid Ben Nijeboer. In mei dit jaar kreeg Ben te horen dat medisch behandelingen niet meer mogelijk waren. Hoe tegenstrijdig, 's morgens in mei horen dat er geen genezing mogelijk is, en 's middags samen met echtgenoot Berthy een Koninklijke onderscheiding ontvangen uit de handen van burgemeester van Houdt.



Op verzoek van de familie vond de condoleance plaats in de Informatieboerderij 'n Witten op de Borkeld. Deze werd zeer druk bezocht en toonde aan dat Ben een zeer geliefd en gerespecteerd persoon was.



Als IVN zullen we Ben missen, vooral tijdens onze jaarvergadering. Daar gaf hij altijd op zijn eigen rustige kalme manier uitleg over het wel en wee van de uilenstand in ons gebied. Ook was Ben de vraagbaak als het ging om de historie van de Borkeld en met name de marken. Tijdens de uitreiking aan hem van de Koninklijke onderscheiding gaf hij nog een kleine les historie van de Borkeld.

Wij wensen Berthy, Johan Martijn en Sjoerd en hun partners en kleinkinderen heel veel sterkte om dit gemis te kunnen dragen.

Onthulling gedenksteen Kees Wolffenbüttel

In een vorige nieuwsbrief heeft u al kunnen lezen dat Staatsbosbeheer een boom heeft geplant als herdenkingsteken voor Kees Wolffenbüttel.

Het betreft een zomereik die geplant is, recht tegenover de ingang naar het labirint.



Op zaterdag, 31 augustus is de gedenksteen met een plaquette onthuld door zijn echtgenote Anneke, in het bijzijn van de beide dochters van Kees, Brigitte en Sandra.



We kunnen terugkijken op een mooie en respectvolle gebeurtenis.

Uitnodiging

IVN inspiratiemiddag

voor alle IVN-ers in Overijssel

Vrijdag 27 september 2024

13.00-17.00 uur

Locatie: Nooterhof in Zwolle

IVN Zwolle en IVN Overijssel nodigen je uit voor een gezellige en interessante middag voor, door en met alle IVN-ers in Overijssel.

Deze middag staat in het teken van ontmoeten, kennisuitwisseling, inspiratie, buiten actief bezig zijn tijdens het volgen van workshops en excursies

Programma:

Welkom door IVN Zwolle en IVN Overijssel

Workshops en excursies (2 rondes) keuze uit o.a. Veldlessen Vechterweerd, Wondertjes op 6 poten, NGO nieuwe stijl, Rondleiding Earthship,

Tekenen van insecten, Creatieve werkvormen en Storytelling*

Gezellige afsluiting met hapje en sapje

Ben jij er bij? Meld je dan [hier](#) aan voor 15 september a.s.!

** Op 27 september kun je ter plekke kiezen aan welke workshops je meedoet*

